

SVERIGES RADIO

ETT NYTT MEDIELANDSKAP KRÄVER
NYA FÖRUTSÄTTNINGAR

SVERIGES RADIOS UNDERLAG
INFÖR HALVTIDSÖVERSYNEN

3 februari 2017

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	3
SVERIGES RADIO – ETT NYTT MEDIELANDSKAP KRÄVER NYA FÖRUTSÄTTNINGAR	4
1. FÖRÄNDRINGAR SOM BÖR GENOMFÖRAS NU	4
1.1 Beakta utbudet på webben	4
1.2 Berwaldhallen	6
1.3 Beslut om digitalradio	6
2. FINANSIERINGSUTREDNINGEN – LÅNGSIKTIG OCH OBEROENDE FINANSIERING	7
3. PUBLIC SERVICEUTREDNINGEN – DIREKTIVEN	8
3.1 Ljudet i fokus	8
3.2 Sveriges Radio ska vara hela Sveriges radio	10
3.3 En öppen demokratisk arena	15
3.4 Kultur och musik	18
4. DETTA BÖR UTREDAS	20
4.1 Oberoendet är grunden	20
4.2 Det breda uppdraget	21
4.3 Förutsättningar för stärkt lokal närvaro	21
4.4 Översyn av sändningstillståndet	21
4.5 Utlandssändningar	22
4.6 Upptäckbarhet	22
4.7 Minoritetsspråken	23
4.8 Kärn- och kompletterande verksamhet	23
4.9 Effektivitet och produktivitet	24
4.10 Förhandsprövning	25

SAMMANFATTNING

Sveriges Radio, som självständigt radiobolag med ljudet i fokus, är ett av Europas ledande public servicebolag. Sveriges Radio levererar ett unikt utbud i en mängd olika genrer, från kultur, drama och underhållning till nyheter, samhällsprogram och dokumentärer. Ett företag med hög trovärdighet och högt förtroende. Det ligger som en stabil grund för utvecklingsarbetet in i nästa tillståndsperiod. Sveriges Radio ska fortsatt öppna för dialog och möta publiken på de plattformar den använder – i traditionell radio, på webben och i sociala medier. Det kräver nya förutsättningar och rimliga villkor i det medielandskap som växer fram.

Förändringar som behöver göras nu:

- Sveriges Radios utbud på webben får tillgodoräknas när Granskningsnämnden gör en bedömning över hur uppdraget uppfyllts.
- Medel tillförs Berwaldhallen, med kör och orkester, för att täcka de ökande kostnaderna, så att Sveriges Radios publicistiska verksamhet inte påverkas.
- Beslut fattas om framtiden för marksänd digitalradio.

Finansieringsutredningen bör säkerställa att:

- Public service får fortsatt en självständig finansieringsform, utanför statsbudgeten, där medlen uteslutande används till radio och tv i allmänhetens tjänst, dvs Sveriges Radio, SVT och UR. I första hand förordar vi dagens radio och tv-avgift, som bör moderniseras och göras teknikneutral genom en lagändring.

Public serviceutredningen bör säkerställa att:

- Oberoendet stärks genom att säkra långsiktig finansiering som ger rimlig och tillräcklig medelstillsättning för att bl.a. stärka den lokala närvaron, att aktiva politiker inte utses till ledamöter i förvaltningsstiftelsens styrelse och att tillståndsperioderna förlängs.
- Det breda uppdraget värnas, vilket är en förutsättning för att kunna vara ett trovärdigt och nyskapande radiobolag i allmänhetens tjänst. Uppdraget bör vara teknikneutralt så att Sveriges Radio kan möta allmänheten på alla plattformar.
- Utformningen av sändningstillstånd och anslagsvillkor ses över och moderniseras.
- Paragrafen om utlandssändningar via kort- och mellanvåg tas bort.
- Tillgången till och möjligheten för publiken att lätt hitta Sveriges Radios utbud på internet värnas och Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) digitalt stärks. Därför bör det övervägas att införa en särskild reglering, inte minst för att säkra funktionen VMA.
- Minoritetsspråsuppdraget bör inte redovisas som idag i kvantitativa mått, som ökning i antal sända timmar. Uppdraget bör snarare redovisas med mått som tar sikte på hur minoritetsspråkverksamheten utvecklats över tid för att bättre nå minoritetsspråkgrupperna med ett relevant utbud på de plattformar publiken använder.

- Indelningen i kärn- och kompletterande verksamhet ses över med ambitionen att ge Sveriges Radio ett uppdrag som ger möjlighet att ge hela publiken del av utbudet oavsett plattform.
- Att hänsyn tas till den verksamhet som Sveriges Radio bedriver för uppföljning, bedömning av effektivitet och produktivitet.

SVERIGES RADIO – ETT NYTT MEDIELANDSKAP KRÄVER NYA FÖRUTSÄTTNINGAR

Halvtidsöversynen har flera syften. Villkoren ska utvärderas och eventuella behov av förändringar identifieras. Ett annat syfte är att blicka framåt, och identifiera behov av förändringar inför nästa tillståndsperiod kopplat till ett förändrat medielandskap. I denna del pekar vi ut förändringar som kan genomföras nu, förändringar som kan genomföras i finansieringsutredningen, samt lämnar förslag på vad som bör tas upp i direktiven för den public serviceutredning som ska tillsättas inom kort.

1. FÖRÄNDRINGAR SOM BÖR GENOMFÖRAS NU

Många förutsättningar har förändrats under innevarande tillståndsperiod. Sveriges Radio ser att det inom tre områden har skett en sådan markant utveckling att det är nödvändigt att hantera några frågor separat. Det går inte att vänta till en ny tillståndsperiod 2020.

Det handlar om:

- Möjligheten att beakta utbudet på webben.
- Berwaldhallens situation.
- Beslut om digitalradio.

1.1 Beakta utbudet på webben

Sveriges Radio anser att möjligheten att verksamheten på webben får tillgodoräknas, när Granskningsnämnden utvärderar hur uppdraget uppfyllts, ska införas redan 2017.

Det är i dag en självklarhet för en stor del av publiken att ta del av public service-bolagens utbud på flera plattformar. För många lyssnare är det numera lika naturligt att också ta del av utbudet via datorn och mobilen.

Dagens reglering av public service utgår från marknätet och programbolagens verksamhet på internet kan av grundlagsskäl inte regleras. Det uppdrag som programbolagen har är emellertid vidare än så. Av propositionen inför det nu gällande sändningstillståndet framgår t.ex. att det är nödvändigt att utbudet tillgängliggörs på olika plattformar och att uppdraget i den meningen är teknikneutralt och inriktat på att sändningarna ska göras tillgängliga på de plattformar som publiken använder. (prop 2012/13:164 s. 28 och s. 50).

Sveriges Radio arbetar i dag integrerat för att nå ut till publiken, till rätt målgrupp, i rätt tid, på rätt plattform med rätt innehåll – genom radio via marknätet, digitalt via webb och mobil samt via dialog och medskapande i sociala medier. Målbilden är att det utbud som produceras ska distribueras så att det når publiken på de plattformar publiken själv väljer och använder.

Granskningsnämnden (GRN) har enligt sin instruktion i uppdrag att granska programbolagens public service-redovisningar och bedöma om bolagen levt upp till sina uppdrag. GRN har som utgångspunkt att verksamheter som programföretagen bedriver på andra plattformar än i marksändningar inte kan räknas i den bedömningen. Det kan i förlängningen leda till att bolagen tvingas till prioriteringar som inte gynnar publiken utan leder till minskad relevans för public service-utbudet. Legitimiteten och förtroendet för verksamheten kan också komma att sjunka om bilden av programbolagens hela utbud inte synliggörs i utvärderingen av verksamheten.

Enligt Sveriges Radio är det nödvändigt att komma tillrätta med den här problematiken. Riksdagen har gjort bedömningen att det inom ramarna för den nuvarande regleringen bör vara möjligt för public service-bolagen att i praktiken få tillgodoräkna sig verksamhet på internet som en del av uppdraget och också gett regeringen i uppdrag att överväga en sådan möjlighet (2013/14:KU3y:15).

Enligt Sveriges Radios bedömning hindrar inte etableringsfriheten GRN från att beakta den verksamhet som bedrivs på internet vid sin bedömning av om bolagen uppfyller sina uppdrag i allmänhetens tjänst. Ett sådant positivt beaktande medför inte några skyldigheter eller andra inskränkningar – villkor/krav – av programföretagens möjligheter att använda internet för att öka publikens möjligheter att ta del av public service-utbudet. Detta kan därför åstadkommas utan grundlagsändringar. Ett sådant beaktande medför inte heller att det allmänna ställer några villkor/krav på innehållet i vad som ska sändas, d.v.s. det utgör inget intrång i det redaktionella oberoendet.

Sveriges Radios bedömning är vidare att bestämmelsen i YGL 7:4, enligt vilken GRN endast har rätt att granska verksamhet som har sänts på annat sätt än genom tråd, inte utgör hinder för GRN att konstatera att viss del av programbolagens verksamhet sker i tråd och att den har varit en del i bolagens fullgörande av uppdraget. Paragrafen ger ett utrymme för den efterhandsgranskning av enskilda program som GRN har i uppdrag att göra. Det som nu efterfrågas är inte en granskning av program utan en bedömning av om bolagen fullgjort sina uppdrag enligt sändningstillstånd och anslagsvillkor.

Enligt 20 § Instruktion för Myndigheten för press, radio och tv ska Granskningsnämnden årligen i efterhand, utifrån redovisningar från Sveriges Television AB, Sveriges Radio AB och Sveriges Utbildningsradio AB, bedöma om bolagen har uppfyllt sina uppdrag enligt villkor i sändningstillstånden, anslagsvillkoren och andra beslut av regeringen som meddelats med stöd av radio- och tv-lagen. Den lydelsen borde enligt Sveriges Radios bedömning med en vidare tolkning i och för sig redan kunna anses inrymma en möjlighet att beakta all den verksamhet som public service-bolagen redovisar. Granskningsnämnden har emellertid inte tolkat sitt uppdrag så varför Sveriges Radio anser att regeringen snarast möjligt bör genomföra de ändringar som krävs för ett sådant beaktande. Det skulle t.ex. kunna ske genom ett förtydligande tillägg i instruktionen.

1.2 Berwaldhallen

Sveriges Radio anser att medelstilldelningen måste ses över och att Berwaldhallen får ytterligare medel för att värna verksamheten med början budgetåret 2018. Annars riskerar den publicistiska delen av Sveriges Radios verksamhet att urholkas.

Berwaldhallens ensembler är en viktig förutsättning för att Sveriges Radio når ut även i de delar av landet som har en begränsad tillgång till klassisk musik. Berwaldhallen är en betydelsefull musikinstitution och bidrar till att levande och nyskapande musik sprids över hela landet.

Berwaldhallens verksamhet, med kör och orkester, ska enligt uppdraget stärkas. Sveriges Radios målsättning är att fortsatt utveckla Berwaldhallens kulturskapande och folkbildande verksamhet, med egna ensembler på internationell toppnivå. Därför behöver kulturinstitutionen Berwaldhallen utvecklas och ha en uthållig finansiering, utan att Sveriges Radios övriga publicistiska uppdrag påverkas eller begränsas.

Det är fortsatt betydelsefullt att Berwaldhallen som kulturinstitution värnas inom ramen för public service-uppdraget och, till skillnad från andra orkestrar, inte är direkt beroende av politiska beslut och kommersiellt stöd. Programläggningen påverkas därmed inte av utomstående finansörer och därmed garanterar Sveriges Radios Symfoniorkester och Radiokören en oberoende tillgång till ett kvalitativt musikutbud för alla i landet. Ensemblerna har också då en möjlighet att i större utsträckning särskilja sig från kommersiella aktörer när det gäller val av repertoar.

Sammanfattningsvis är det centralt att fördelningen av public service-bolagens licensmedel medger en långsiktigt hållbar finansiering för hela Sveriges Radios kulturskapande och kulturgranskande uppdrag. För att stärka verksamheten och säkra den höga kvalitén som ensemblerna och Berwaldhallen står för behövs ett ekonomiskt tillskott utöver den årliga uppräknings. Det tidigare tillskottet på 5 miljoner kr i nivå har nu helt urholkats efter att ett tidigare schablonavdrag på arbetsgivaravgifterna för musiker och korister tagits bort och det ändrar de ekonomiska förutsättningarna markant. Det är beslut som Sveriges Radio inte kan påverka.

Sveriges Radio är genom P2 och sina ensembler landets största beställare av ny musik, vilket kommer såväl upphovsmän som fristående exekutörer till del och den delen av verksamheten blir allt viktigare och behöver förstärkas. Ett ekonomiskt dilemma vad gäller Berwaldhallen är att en orkester och en kör inte kan vara föremål för rationalisering på samma sätt som annan verksamhet. Tilläggas kan att kostnadsutvecklingen och ersättningsnivån för musiker är högre än löneutvecklingen generellt i samhället. Anledningen är att de ledande musikerna agerar på en internationell marknad där efterfrågan ökat. Detta gör att om vi ska kunna bibehålla kör och orkester-verksamheten på samma höga nivå kommer det att ske på bekostnad av annan verksamhet inom Sveriges Radio, ytterst den journalistiska verksamheten. För att detta inte ska inträffa skulle medelstilldelningen behöva förstärkas.

1.3 Beslut om digitalradio

Sveriges Radio anser att ett beslut om digitalradio i Sverige inte kan dra ut på tiden utan fattas snarast, både vad gäller framtiden för de nuvarande sändningarna och ett nytt DAB+ nät. Eftersom ett lyckat införande av digitalradio måste göras branschgemensamt bör besluten koordineras med den kommersiella radion.

Redan december 2014 presenterades Från analog till digital marksänd radio – en plan från Digitalradiosamordningen (SOU 2014:77) av utredaren Nina Wormbs. Planen innebär en övergång

från analog FM-radio till radiosändningar i ett digitalt marknät med tekniken DAB+, under perioden 2022–2024, vilket den förra regeringen efterfrågade. Lanseringen skulle inledas vid årsskiftet 2016/2017.

Med hänvisning till remissinstanserna beslöt kulturminister Alice Bah Kuhnke i juni 2015 att inte gå vidare med förslaget utan avvakta utvecklingen, särskilt i Norge. Den norska regeringen har beslutat att successivt släcka det analoga marknätet under 2017. Vid årets slut kommer kommersiell radio och NRK enbart sända i det digitala marknätet kompletterat med företagets service via internet. Med tanke på den internationella utvecklingen, där åtskilliga länder i Europa satsar på digital marksänd radio, samt det faktum att den kommersiella radion i Sverige redan har tillstånd att senast i oktober 2017 starta sändningar i 25 kanaler, 21 nationella och 4 lokala, kommer av allt att döma frågan att aktualiseras på nytt.

Under 2016 beslöt regeringen att ge Post- och telestyrelsen (PTS) i uppdrag att se över frekvensplaneringen för kommersiell radio i FM-nätet. Arbetet ska vara klart den 30 juni 2017. Syftet med översynen är att se över möjligheterna till större sändningsområden.

Det är olyckligt att beslut ännu inte fattats om huruvida Sveriges Radio ska ingå i digitalradio-utbyggnaden. Ett av skälen till kraven i sändningstillståndet på ökat utbud på minoritets-språk var möjligheten att sända i ett nationellt digitalt marknät. Med nuvarande reglering kan utbudet på internet inte tillgodoräknas för att uppfylla sändningstillståndet.

Sveriges Radio sänder under innevarande tillståndsperiod finska och meänkieli, samt ett utbud för svenska barn och ungdomar, i delar av landet i den äldre tekniken DAB. Det är sändningar som inte kan flyttas till FM eftersom det inte finns tillgängliga frekvenser och frekvensöversynen av FM-bandet inte innefattar Sveriges Radio. Sammantaget innebär detta att förutsättningarna för verksamheten har försämrats och att planeringen påtagligt har försvårats. Detta är inte kostnadseffektivt då SR måste lägga betydande belopp på att distribuera ett DAB-utbud som väldigt få i Sverige har möjlighet att ta del av. Målgrupperna för de program SR sänder i DAB tar del av utbudet främst genom internet. I väntan på ett politiskt beslut om DAB+ skulle Sveriges Radio vilja få förutsättningar att helt lämna DAB och istället lägga den delen av licensmedlen på innehåll.

2. FINANSIERINGSUTREDNINGEN – LÅNGSIKTIG OCH OBEROENDE FINANSIERING

Sveriges Radio anser att det är av avgörande vikt att public service fortsatt får en självständig finansieringsform, utanför statsbudgeten, där medlen uteslutande får användas till radio och tv i allmänhetens tjänst, dvs Sveriges Radio, SVT och UR, och att i första hand dagens radio och tv-avgift moderniseras och görs teknikneutral genom en lagändring

Vi effektiviserar kontinuerligt vår verksamhet för att inom ramen för de tilldelade medlen möta dagens publika behov och förbereda oss för morgondagens. Programproduktionen har effektiviserats genom att fokusera på teknisk utveckling och övergång till IP för sändningar utanför husen. Sammanslagningen av Radio Sweden och Ekot ledde till kostnadsminskningar, även om det huvudsakliga motivet för en organisationsförändring var publicistiskt. Ekonomifunktionen har rationaliserats och därmed har resurser kunnat flyttas. Det är ett kontinuerligt arbete där det gäller att ständigt ompröva och utveckla de interna processerna. Ovanstående är bara några enskilda

exempel på den effektivisering vi bedriver i vardagen. Sveriges Radio får inget statligt stöd för att klara tex den digitala förflyttningen.

Sveriges Radio kommer att fortsätta göra effektiviseringar och besparingar. Samtidigt måste vi också se till att vi har de förutsättningar som krävs framöver för att utöver våra normala investeringar finansiera det Sveriges Radio för nästa generation som skissats i detta dokument.

Den 20 december 2016 presenterades direktiven till en ny finansieringsutredning för public service. Vi välkomnar att finansieringsutredningen har som grundläggande förutsättning att public service ska ha en stabil och förutsägbar finansiering som är utformad för att värna företagets oberoende.

Vi välkomnar också att direktiven slår fast att det ska tas fram ett konkret förslag där public service finansieringsmedel fortsatt hanteras helt åtskilt från statens budget och att finansieringsmodellen enbart ska omfatta public service. Vår självklara status som en viktig samhällsinstitution fritt från ekonomiska, politiska, och religiösa intressen måste slås fast. Sveriges Radios finansiering och kommersiella intressen får inte blandas samman.

En framtidssäker plattformsoberoende avgiftsmodell är en förutsättning för att Sveriges Radio fortsatt ska kunna vara ett oberoende riksmidia med en stark lokal närvaro och en öppen demokratisk arena på alla plattformar.

Radio- och tv-avgiften – under förutsättning att den uppdateras för att bli teknikneutral – möter dessa kriterier bättre än andra finansieringsalternativ. Radio och tv-avgiften har stått sig förhållandevis stark, merparten av hushållen betalar och betalningsviljan är god. Om den görs teknikneutral blir det en solidarisk avgift som betalas av alla, vilket blir billigare för alla. En teknikneutral radio- och tv-avgift är framförallt det bästa alternativet för en oberoende finansiering av Sveriges Radio som säkrar kreativ och journalistisk frihet. Eftersom public service finansieras direkt av allmänheten behöver bolaget möta publikens förväntningar och hålla en hög kvalitet i allt vi gör. Sveriges Radios finansiering bör vara fortsatt kopplad direkt till det svenska folket.

Det är dessutom fullt möjligt att göra dagens radio- och tv-avgift teknikneutral, så som Riksdagen avsåg redan 2006. Det krävs en lagändring. Högsta Förvaltningsdomstolens domslut var ett underkännande av lagstiftningens tydlighet och inte av idén om en teknikneutral radio- och tv-avgift som sådan: "...om en förpliktelse av detta slag ska införas bör det fordra tydligt stöd i lag. Ett sådant tydligt lagstöd saknas."

3. PUBLIC SERVICEUTREDNINGEN – DIREKTIVEN

Under våren kommer regeringen att formulera direktiv för en kommande utredning som ska se över public service-uppdraget. Det är av avgörande vikt att vissa utgångspunkter tydliggörs i direktiven. I följande avsnitt beskriver några förutsättningar som bör beaktas i direktiven.

3.1 Ljudet i fokus

Sveriges Radio har till uppgift att bedriva ljudradioverksamhet i allmänhetens tjänst. 93 procent av den svenska allmänheten lyssnar på radio varje vecka¹. Nästan alla lyssnar på direktsändningar, framförallt i den traditionella radioapparaten. Människor vill fortfarande ha det sällskap som de får från direktsänd radio,

¹ TNS-Kantar Sveriges Radio undersökningar

enkelt och lättillgängligt. Marksänd radio står sig starkt till skillnad från traditionellt tv-tittande och tidningsläsande på papper. Vår bedömning, utifrån vad vi vet idag, är att marksänd radio kommer att fylla en viktig funktion hela nästa tillståndsperiod.

Sveriges Radio levererar ett unikt utbud i världsklass i en mängd olika genrer från kultur, drama och underhållning till nyheter, samhällsprogram och dokumentärer. Det talade innehållet står för en betydande del av sändningstiden på alla Sveriges Radios kanaler. Den unga kanalen P3 har t.ex. 40% talat innehåll vilket är unikt i Europa, för en kanal som riktar sig just till unga. Men Sveriges Radio erbjuder också ett bredare utbud av musik än något annat radiobolag i Sverige. Vår mest populära musikkanal P3, är ledande för ny musik och livemusik. Det ger nya svenska artister en nationell scen. Ett annat exempel är P2 som spelar en större variation av musik än någon annan radiokanal i Sverige och har ett bredare utbud av klassisk musik än andra kanaler. Sveriges Radio är den största beställaren av nya verk inom konstmusiken.

Människor har högt förtroende för radio rent generellt, både i Sverige och i övriga Europa. Här särskiljer sig radion från andra medier. Sveriges Radio har högst förtroende av företag och institutioner i Sverige enligt MedieAkademiens förtroendebarmeter 2016². Dessutom har radion som sådan högst förtroende i Europa³ och är det medium som människor litar på mest.⁴

Sveriges Radio vill kunna fortsätta att bygga på den starka förtroendegrund vi har skapat, och vara landets största öppna scen för såväl debatt och dialog som drama och musik – alltid med ljudet i centrum. Men det sätt som publiken lyssnar på förändras. Det finns hundratusentals kanaler från hela världen gratis på nätet. Mobilen har revolutionerat mediekonsumtionen. Musikstreamingtjänster används i dag i allt större omfattning av den unga publiken. Allmänheten vill också att upplevelsen ska vara mer personlig och mer i deras kontroll, vare sig de är hemma, på resande fot, eller i bilen.

Sveriges Radio har för avsikt att möta publikens behov genom att skapa nya personaliserade tjänster. Vi vill hjälpa lyssnarna att enkelt skapa sin egna, individuella radiokanaler utifrån vars och ens behov, oavsett var de befinner sig och när på dygnet de vill lyssna. Dessa kanaler kommer dock att till viss del också vara redaktörsstyrda för att ge publiken ett innehåll de inte visste fanns. Det är viktigt i en värld styrd av algoritmer. Vår ambition är att rätt innehåll ska nå rätt publik vid rätt tillfälle under dygnet, oavsett plattform. Vi ska finnas där som den trovärdiga guiden.

Sveriges Radios självständighet som ett radiobolag innebär att vi kan stå för den så viktiga mångfalden i innehållsproduktionen. Det är viktigare än någonsin idag att värna flera oberoende av varandra reklamfria publicistiska public servicebolag på den svenska marknaden. Det är viktigt för en väl fungerande demokrati. Speciellt i valtider är det av stor betydelse att det finns fler än en oberoende reklamfri aktör som sätter agendan, bedömer vad som ska granskas, vilka perspektiv som ska lyftas fram och som ger allmänhetens röster en möjlighet att höras. Detta blev extra tydligt efter det val som just har skett i USA, eller när det gäller mångfalden i den politiska bevakningen under den svenska valrörelsen 2014 jämför med valet i Storbritannien 2015. Det gäller speciellt den så viktiga lokala bevakningen.

Vår roll som ett självständigt radiobolag uppskattas av publiken. 7 miljoner väljer varje vecka att

² Tillsammans med Systembolaget

³ EBU based on Eurobarometer 84 Media Intelligence Service – Trust in Media 2016.

⁴ 84th Eurobarometer survey, EU-kommissionen

lyssna på oss, vi är det bolag som har högst förtroende hos allmänheten och ca 80% av svenska folket, både de som lyssnar och de som inte lyssnar, anser att vi bidrar med stor samhällsnytta. Så ser det inte ut i andra länder där det bara finns ett public servicebolag.

Sveriges Radio har idag en ekonomi i balans. Vi har genom att hela tiden se över våra processer och effektivisera verksamheten lyckats frigöra medel för innovation och utveckling. Det gör att Sveriges Radio anses ligga i framkant när det gäller att förflytta företaget in i en värld som blir allt mer digital och social. Vi har utvecklat vår teknik till att bli billigare och enklare. En teknik som nu kopieras av andra radiobolag i Europa. Vi har också moderniserat våra lokaler och bedriver alltmer av vår verksamhet utanför husen. Idag går endast 226 miljoner kronor av de 2,8 miljarder Sveriges Radio får i årligt anslag till stödfunktioner, resten går till innehållsproduktion, teknik/it och distribution för att nå ut till publiken och till utveckling och innovation.

En förutsättning för att vi även fortsättningsvis ska kunna ta en ledande roll både för innovativ format- och teknikutveckling är att vi får lägga vårt fokus på att utvecklas som ett självständigt radiobolag. Ett antal större utvecklingsprojekt är igångsatta som löper en bra bit in i nästa tillståndsperiod, t.ex. vår lokala närvaro och bevakning. Genom att göra det bidrar vi på bästa sätt till att fylla publikens behov och fortsatt göra stor samhällsnytta. Den rollen har vi för avsikt att värna i ljudmediets utveckling.

I en värld där det finns allt mer att välja på ska Sveriges Radio se till att den svenska allmänheten får de bästa ljudupplevelserna inom alla genrer och på alla plattformar. Ljudet är vår affärsidé.

3.2 Sveriges Radio ska vara hela Sveriges radio

Sveriges Radio tolkar uppdraget "i allmänhetens tjänst" i en vision, värdegrund och ett antal strategiska mål för tillståndsperioden. Visionen är att vara landets viktigaste medieföretag och ledande kulturskapare.

Sveriges Radios plan för att utveckla verksamheten är formulerad i Sveriges Radios Publicistiska Utveckling (SRPU).

Sveriges Radio ska sätta agendan inom alla genrer, skapa sammanhang och vara närvarande där det händer när det händer. Sveriges Radio ska ständigt utveckla plattformar, teknik, utbud och metoder för att fortsatt vara relevanta och ha hög legitimitet hos publiken. Vi ska använda resurserna effektivt och ge mesta möjliga public service för pengarna.

Mångfald prioriteras – vi ska spegla hela Sverige

Mångfaldsarbetet syftar primärt till att rösterna som hörs i radion och via andra plattformar ska spegla befolkningen. Här är det centralt att var och en får representera sig själv, sin kompetens och sina åsikter och att alla människor oavsett bakgrund och med olika perspektiv får höras. Samtidigt vill Sveriges Radio belysa att befolkningen har skilda förutsättningar och villkor. Sveriges Radio är också en arbetsplats som speglar hur dagens Sverige ser ut och medarbetarna ska präglas av ett mångfaldsperspektiv.

Det breda uppdraget är en förutsättning för att Sveriges Radio fortsatt ska kunna vara hela Sveriges radio. Genom till exempel P4:s bredd med agendasättande nyheter, fakta och musik når kanalen ut till en stor och varierad publik och bidrar därmed till samhällsnyttan. Spegla hela Sverige är samlingsnamnet för de satsningar Sveriges Radio gör för att utveckla speglingen av ett mångfacetterat Sverige. Här ingår exempelvis program som Kluvet land och projekt för att öka kulturbevakningen i P4.

På Sveriges Radios olika plattformar får publiken ta del av kunskap de inte tidigare hade. Totalt sände Sveriges Radio 153 425 timmar radio under 2016. Antalet följare och gillare för Sveriges Radios konton på sociala medier har en fortsatt mycket stark utveckling. Bruttoantalet Sveriges Radio-följare på Facebook, Twitter och Instagram uppskattades vid slutet av 2016 till totalt drygt 2 700 000 personer.

Att sätta agendan och granska makten

Ett av Sveriges Radios strategiska mål är att vara agendasättande. Vi ska skapa angelägen originaljournalistik som berör och som betyder något för människor. Publiken ska få ny kunskap och nya upplevelser som resulterar i att människor kan ta ställning i olika frågor. Ett mått på hur Sveriges Radio uppfyller målet att vara agendasättande, är det genomsnittliga företagens journalistik har fått under året. Under 2016 citerades Sveriges Radio totalt 88 000 gånger, dvs 240 gånger per dygn, av andra medier, varav de lokala kanalerna citerades 47 392 gånger. Ekot citerades 26 861 gånger och Kulturnytt 3 006 gånger⁵.

Undersökande journalistik blir allt viktigare i en digital värld där falska nyheter delas och sprids på internet samtidigt som allt färre mediebolag producerar originaljournalistik. Sveriges Radio prioriterar den undersökande journalistiken. Att makten granskas är en förutsättning för en fungerande demokrati. Grävande journalistik är tidskrävande och behöver utföras av reportrar med särskild kunskap. Därför har Sveriges Radio en grävgrupp inom Ekoredaktionen där ett antal reportrar arbetar enbart med granskande journalistik. Detsamma gäller för det granskande programmet Kalibers redaktion i Göteborg. Sveriges Radio har också byggt upp en granskande redaktion med fokus på den unga publiken och med koppling till P3 nyheter.

Sveriges Radio finns både över hela landet och ute i världen, vilket är en stor tillgång för vår undersökande journalistik. Sveriges Radio har stärkt satsningen på lokal grävande journalistik och P4-kanalerna har numera reportrar med särskilt uppdrag att arbeta med granskning. Genom ökat samarbete ska de åstadkomma såväl spegling som granskning även ur ett riksperspektiv. Sveriges Radio har också satsat på kvalificerad utbildning för granskande reportrar. Det har medfört att granskningarna blivit fler och bättre, inte minst på lokala P4-kanaler.

Exempelvis har Sveriges Radios område norr inlett riktade satsningar för att främja undersökande och agendasättande journalistik i norra Sverige och sätta fokus på ett geografiskt underrepresenterat område. Ett exempel som fått stort genomsnitt och uppmärksamhet är granskningen av Fjällsjö Nyheter, en nyhetstjänst på nätet. Granskningen visade att Fjällsjö Nyheter hade högerextrema kopplingar och spridit falska anklagelser mot asylsökanden. När tidningsredaktioner tvingas skära ned, TV4 lägger ned lokalredaktioner och TT upphör med bevakningen av norra Sverige, bidrar Sveriges Radios gräv-nav till att spegla och granska förhållanden som berör publiken.

Ett stärkt lokalt uppdrag

Sveriges Radios lokala kanaler fyller i år 40 år. P4 med de lokala kanalerna är landets i särklass största radiokanal. Varje dag väljer ca 3,2 miljoner personer att lyssna på P4. I de lokala kanalerna ges det utrymme för granskande lokal nyhetsbevakning, debatt, diskussion, dialog och framförallt i Sveriges Radios lokala kanaler hörs varje år ca 200 000 olika röster. Det är i de lokala kanalerna som åsikter bryts vilket är viktigare än någonsin i ett Sverige där åsiktsbubblorna växer sig allt starkare och parallella verkligheter är en realitet. Sveriges Radio är också landets i särklass största kulturscen

⁵ Analysföretaget Retriever

inte enbart genom kör och symfoniorkester i P2 utan de lokala kanalerna är också en scen för det lokala kultur- och musiklivet. Alla dessa lokala röster når dessutom publiken i hela landet via våra riksprogram.

Sveriges Radio har dessutom en unik möjlighet att framöver kunna knyta ihop en lokalbevakning med nationell samhällsdebatt och globala perspektiv. P4 ska vila på tre lika viktiga delar: agendasättande journalistik, snabb nyhetsuppdatering samt profilerade programledare. Tillsammans med ett både brett och fördjupat kultur- och musikutbud får publiken ett innehåll som inte erbjuds av någon annan medieaktör. Ett exempel på hur Sveriges Radio bidrar till att knyta samman en global händelse med det nationella och lokala är den pågående flyktingkrisen.

Publiken kommer fortsatt att kunna följa strömmarna från flyktingens ursprungsland till flyktingförläggningen lokalt. Från krigets Aleppo till flyktingboendet i Alingsås.

P4-initiativet Ett nytt Sverige är en flerårig satsning, där reportrar från nio kanaler följer ett tjugotal personer som alla på ett eller annat sätt är berörda av migrationen. Lyssnarna får löpande ta del av berättelserna i sin P4-kanal och på en särskild webbplats. Syftet är att ge mer kunskap och en djupare förståelse för människor på flykt men också förståelse för myndigheters, kommuners och frivilligorganisationers utmaningar.

Förändringsarbetet av P4, landets största radiokanal med 3,2 miljoner dagliga lyssnare, har fördjupats. En viktig del är att stärka rollen som förmedlare av lokala händelser. Nyheter publiceras så snart som möjligt i FM, på webben och i sociala medier. P4-kanalerna blir snabbare och rapporterar nu direkt vid stora nyhetshändelser, oavsett om dessa inträffar internationellt, nationellt eller lokalt. Exempel är terrorattentatet i Bryssel och knivdådet på ett flyktingboende i Mölndal där P4:s lyssnare snabbt fick reda på vad som hänt genom sin lokala kanal. Sex kanaler testade push-notiser under 2016, ett arbete som utvecklas åren framöver. De lokala kanalerna ska inte bara vara snabba. Lika viktigt är att vara snabbast med analys och fördjupning. Sveriges Radio berättar inte bara vad som har hänt utan också varför och vad det kan få för konsekvenser.

Sport – i hela dess bredd

Sport är en del av Sveriges Radios breda uppdrag och har stor betydelse i många människors liv. Radiosporten fyller en viktig funktion, inte minst i P4 på kvällar och helger och via extrasändningar på webben. En söndag följer uppemot 1,8 miljoner lyssnare Radiosportens sändningar.

I uppdraget ingår både att sända de stora folkliga sportevenemangen som lockar en stor publik, som fotbolls-EM i Frankrike och OS i Rio de Janeiro, och mindre uppmärksammade idrotter.

Radiosporten tar ansvar för att uppfylla Sveriges Radios sändningstillstånd och bedrivs utifrån ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv. Både herr- och damidrotter prioriteras samt breddidrotten som sådan. Sportåret 2016 avslutades med en särskild publiksatsning på handbolls-EM för damer.

Under Paralympics hade Radiosporten en särskild programpunkt som sammanfattade dagens tävlingar. Under hela året kunde publiken följa förberedelserna inför Paralympics genom Parapodden. Sveriges Radio har sedan lång tid och på olika nivåer i företaget kontakter med organisationer som jobbar med människor med funktionsvariationer. Frågor som berör lyssnare med funktionsvariationer tas upp och blir belysta i olika delar av utbudet, och diskussion förs kring hur olika tillgänglighetsbehov kan tillgodoses på olika plattformar. Radiosporten har haft täta kontakter med Svenska Parasportförbundet och Sveriges Paralympiska Kommitté, vilket inte bara resulterade i ökad bevakning av paraidrott utan också gav inspel kring hur sportbevakningen kan

breddas.

Vid sidan av sportbevakningen speglas även ämnen från vitt skilda områden som har anknytning till sport, exempelvis inom ekonomi och politik.

Radiosporten är också ledande i att utbilda kvinnliga referenter. Susanna Andrén var först i världen med att referera en öppningsmatch på ett fotbolls-VM för herrar och en EM-final för herrar.

Minoritetsspråken

Sveriges Radio har ett minoritetsspråksutbud i en omfattning som inget annat mediebolag erbjuder. Sveriges Radio sände under 2016 totalt 10 318 timmar på minoritetsspråken samiska, finska, meänkieli och romani chib, vilket är en ökning jämfört med föregående år. SR hade även ett utbud på jiddish. Utöver de nationella minoritetsspråken erbjuder Sveriges Radio via internet ett nyhets- och aktualitetsutbud på arabiska, kurdiska (sorani/kurmanju), persiska (farsi/dari), somaliska och engelska till en nyanländ publik

Minoritetsspråksuppdraget är prioriterat i planen för Sveriges Radios Publicistiska Utveckling (SRPU). Syftet är främst att undersöka hur utbudet kan nå minoritetspubliken bättre, hur minoritetsspråksredaktionerna kan vara agendasättande och agera professionellt på alla plattformar, med ett digitalt utbud. Ett mål är också att majoritetspubliken får djupare kunskap om Sveriges minoriteter.

Utvecklingen av innehållet och inte minst tillgängligheten för målgrupperna är avgörande för hur Sveriges Radio kan uppfylla minoritetsspråksuppdraget. Redovisning i kvantitativa mått, som ökning i timmar, blir mindre relevant framöver. Antalet timmar som utbudet ökar i FM ger inte en rättvisande bild av hur Sveriges Radio utvecklar minoritetsspråksverksamheten. Däremot är det väsentligt att Sveriges Radio kan erbjuda nyheter och program som upplevs intressanta och viktiga för de olika minoritetsspråksgrupperna och att dessa erbjuds på de plattformar minoritetsspråkspubliken faktiskt använder.

Det senaste året har Sveriges Radio påbörjat ett omfattande förändringsarbete för att bättre nå minoritetsspråkspubliken. Alla redaktioner för nationella och andra minoritetsspråk har ökat samarbetet med andra SR-redaktioner. Ambitionen är att även majoritetsbefolkningen ska få bättre kunskap och insikt om minoriteternas levnadsvillkor och perspektiv. Inom ramen för P2:s livesändningar med folk- och världsmusik har musik från de nationella minoriteterna sänts vid flera tillfällen.

Sveriges Radios utvecklingsarbete syftar både till att stärka de nationella minoriteternas språk men även att stärka kultur och identitet som viktiga och självklara delar av den svenska mångfalden. Detta tar sig också uttryck i en ökad medvetenhet om modersmålets betydelse som vardagsspråk.

Innovation ger ett mer rörligt Sveriges Radio

Sveriges Radio har en strategi för en värld som också är digital och social. Utbudet utvecklas för alla tre distributionsformerna parallellt – FM, webb/mobil och sociala plattformar – tydligt riktat mot olika målgrupper.

Sveriges Radio har under 2016 genomfört en segmenteringsundersökning av publiken, som lägger grunden till en plan för både utbudets och kanalernas utveckling framöver. Ambitionen är att leverera rätt innehåll vid rätt tidpunkt, för rätt publik, via rätt distributionsform. I många segment har Sveriges Radio redan en stark ställning. Den har vi för avsikt att behålla. Men det finns fyra publiksegment där vi kan göra mer för att bättre nå publiken.

Tekniken utvecklas för att bli ännu rörligare utanför radiohusen. Nya arbetsmetoder och verktyg har utvecklats. Ny teknik i Sveriges Radios lokaler gör att reportrarna kan medverka i sändning på ett enklare sätt. Ett exempel är utvecklingen av en särskild sk OB-väska (outdoor broadcasting) som nyttjar flera mobiloperatörers nätverk parallellt för att skapa en säker förbindelse. Väskans enkelhet gör det möjligt att använda den på fler och mer avlägsna platser än tidigare. Den kan i princip användas överallt, även under svåra förhållanden som att sända från tunnlar under jord och från rullande bussar och tåg. Som komplement till OB väskan har över 1 000 SR-medarbetare nu tillgång till mobil-applikationen "Luci Live" som gör det möjligt att medverka i sändning med hjälp av en mobiltelefon. Det innebär att de fysiska radiohusen blir mindre viktiga för vår närvaro runt om i landet. Idag är det endast personella resurser som utgör en begränsning.

Även utvecklingen av Sveriges Radio Play prioriteras. Syftet är att fortsätta förbättra funktionalitet och användarupplevelse. Förbättrad funktionalitet för att kunna pausa och spola i direktsändning har nyligen lanserats.

Vi gör mycket och vill mer

- Stärka den lokala närvaron genom bemanning och tillgänglighet fler timmar om dygnet.
- Utveckla de tekniska förutsättningarna för att kunna sända överallt. När rörligheten förenklas ökar den lokala närvaron i hela landet.
- Prioritera Stockholm och dess kranskommuner. Ett extra fokus läggs på närvaro i och bevakning av ett snabbt växande Stockholm.
- Fortsätta ge publiken de stora händelserna lokalt, nationellt och internationellt direkt när de händer. Förklara bakgrund och konsekvenser samt knyta ihop det som händer lokalt med det som händer i världen.
- Binda samman de snabba nyheterna med de mer långsiktiga skeendena i samhället och den kulturgrund som den svenska demokratin vilar på.
- Utveckla innehållet efter minoritetsgruppernas behov och användarbeteende och bättre nå minoritetsgrupperna på de plattformar de besöker, lyssnar på och använder.
- Granska och producera mer originalinnehåll.

3.3 En öppen demokratisk arena

Sveriges Radio ska finnas som den oberoende och opartiska guiden för alla lyssnare, var de än finns. Det gäller på alla plattformar, analogt i FM-radion, digitalt på webben och den smarta mobilen samt i sociala medier. Sveriges Radio skapar därför ett innehåll tillsammans med publiken deras vardag. Sveriges Radio ska också vara en öppen arena för debatt, samtal och dialog där tusentals röster hörs och åsikter bryts. Ett viktigt alternativ till de åsiktsbubblor som breder ut sig och som leder till ett alltmer fragmentiserat och polariserat samhälle.

Sveriges Radio har publiken tydligt i fokus och utvecklar former för att stärka dialogen och medskapandet, bland annat genom att göra journalistik och program tillsammans med publiken. Målet är att möta publiken där den befinner sig. Det sker på olika sätt:

- Utesändningar bland publik, som exempelvis P4:s många direktsändningar lokalt från offentliga platser.
- Evenemang. Exempelvis evenemanget Allsång med Radioapan, en barnkulturfestival som var en del av Göteborgs kulturkalas. Målsättningen var öka kunskapen om barnutbudet genom en dialog med föräldrar och barn. Ett annat exempel är Musikhjälpen. Det direktsända programmet från glasburen i Örebro satte rekord i antalet publikengagemang. Allmänheten samlade in pengar till årets tema: Barn i krig har rätt att gå i skolan. Utrikeskorrespondenternas publikmöten på Södra teatern i Stockholm samt på flera orter runt om i landet är ytterligare ett exempel.
- Genom Sveriges Radios många publiknätverk. Alla P4-kanaler och flera riksredaktioner har regelbunden kontakt med publiken genom de så kallade publiknätverken. Drygt 15 000 lyssnare deltar och blir med sina idéer och sin kunskap medskapare till nyheter och program. Syftet är att bredda perspektiven i journalistiken. Mångfalden i dessa nätverk är en prioriterad fråga. Många redaktioner jobbar långsiktigt med att kontinuerligt bredda reportrarnas publiknätverk.
- Öppet hus, studiebesök och SR:s Lyssnarservice ger fler tillfällen till publikdialog. Två tydliga exempel på hur Sveriges Radio bidrar till demokratin och samhällsnyttan i samverkan med publiken är P4 Kronobergs och P4 Skaraborgs uppmärksammade publikevenemang 2016:

P4 Kronoberg tog initiativ till en temadag om yttrandefrihet och demokrati i Växjö konserthus. Alla sjätteklassare i Växjö kommun bjöds in och 900 elever diskuterade bland annat källkritik, falska nyheter i sociala medier och oberoende journalistik. De fick också testa yttrandefrihet i praktiken genom egna åsiktsplakat och prova virtuell teknik för att se hur enkelt man kan manipulera bilder. Syftet var att på ett lättsamt och informativt sätt beskriva de etablerade mediernas roll och betydelse för det demokratiska samhället.

P4 Skaraborg gjorde i samband med att den svenska tryckfriheten fyllde 250 år en gemensam granskning tillsammans med Nya Lidköpings-Tidningen, Skaraborgs Allehanda och Mariestads-Tidningen. De granskade vad 200 lokala politiker står i olika frågor om öppenhet och yttrandefrihet. I samband med undersökningen anordnades även ett yttrandefrihetsseminarium på Kulturhuset i Skövde.

Kanalerna arrangerar också evenemang som i första hand handlar om möten och dialog med publiken, som t.ex. P4 Stockholm gör i förorterna. Det är därmed inte nödvändigtvis så att dessa evenemang sänds i radio.

Publikdialog på digitala/sociala plattformar

Eftersom den smarta mobiltelefonen numera är ett nav för en stor del av mediekonsumtionen arbetar Sveriges Radio för att bättre möta en mobil publiks behov och förväntningar. En stark position också i mobilen är viktig för att behålla ett högt dagligt användande och ett fortsatt starkt engagemang hos publiken. Sveriges Radio planerar för att öka användandet av utbudet via mobila plattformar liksom deltagande via sociala medieplattformar. Innovationsteam, med både extern och intern kompetens, ska hämta in kunskaper och få en ökad förståelse för publikens behov och beteenden. Egna medarbetare samarbetar med lyssnare, användare, företag och olika institutioner och utvecklingsarbetet bygger på möten, samtal och enkäter. Under 2016 har innovationsteamet bland annat utforskat hur en äldre publik kan nås via digitala plattformar.

Möten och dialog genom musiken

Musiken är en av de viktigaste anledningarna för lyssnarna att välja Sveriges Radio. Därför spelar också musiken en viktig roll som mötesplats och forum för öppen dialog. P3 Guld-galan med dess stora musikpris är ett exempel.

Ett annat är Sveriges Radios verksamhet i Berwaldhallen och det årliga arrangemanget av Östersjöfestivalen. Syftet är att öka samhörigheten mellan Östersjöländerna med fokus på den känsliga Östersjömiljön. P2 sände samtliga konserter och Östersjöfestivalen blev på det sättet en angelägenhet för en musikintresserad publik i hela landet.

P2-programmet Klassisk morgon är ytterligare ett exempel där publikdialogen är central, såväl via sociala medier som via mail och telefonsamtal. Varje år tar programmet emot 22 000 önskskrivelser om musik som lyssnarna vill höra. P2:s musikinätverk är med sina 1300 medlemmar Sveriges Radios största publiknätverk. Lyssnarna bjuds in till direktsända konserter och operor såväl i Umeå som i Göteborg och Stockholm för att i direktsändning prata om olika aspekter på musiken. Publiken är också med och skapar specialprogram. I juryn för Jazzkatten, P2:s årliga gala som firar och hyllar Sveriges bästa livejazz, ingår alltid en lyssnare.

Vi gör mycket och vi vill mer

Sveriges Radio ska de kommande åren fortsätta utveckla former för det öppna demokratiska samtalet. Ambitionen är att vara en arena där alla har möjlighet att delta. Genom att möjliggöra och skapa förutsättningar för dialog bidrar Sveriges Radio till att öka förståelsen för och kunskapen om andras åsikter. Sveriges Radio kommer fortsatt värna de mänskliga rättigheterna och det fria ordet.

För att uppnå dessa målsättningar fortsätter Sveriges Radio det inleda segmenteringsarbetet för att bättre förstå publikens framtida behov. Arbetet med att ta fram en strategi för ännu bättre att nå de unga, en förnyad digital-social strategi samt en strategi för innovation och lärande på Sveriges Radio pågår.

Innovationsarbetet förbättrar publikdialogen på mobila plattformar

Genom Sveriges Radios innovationsarbete utforskas och testas nya sätt att nå publiken effektivare på mobila plattformar. Den nyinrättade så kallade "digitala insatsstyrkan" har målet att utveckla nya sätt att involvera och nå publiken på webben, i mobilen och i sociala medier. Exempelvis genom relevant och tydlig grafik med bakgrundsfakta. Rent generellt för all utveckling framöver gäller att publiken ska få ökade möjligheter att vara med och påverka och skapa ett relevant innehåll. Sociala medier blir ett allt viktigare verktyg för att nära och tillsammans med publiken skapa original-

journalistik. När P3 nyheter med sk "explainers" är först med att förklara kriget i Syrien för den yngre publiken på Facebook och detta delas 650 000 gånger, tar Sveriges Radio ett speciellt ansvar för ett oberoende och reklamfritt innehåll även i sociala medier.

Stärkt relation till unga publiken.

Sveriges Radio ska också stärka relationen till den unga publiken och ta initiativ till engagemang, medskapande och dialog för att vara ett tydligt, opartiskt och oberoende alternativ för en yngre publik i en digital och global värld. Strategin för hur Sveriges Radio ännu bättre ska nå den unga publiken kommer att bli vägledande för framtidens kanal- och distributionsplanering, tillsammans med nya principer för vad som ska sändas linjärt i marksänd radio och on demand på internet. Idag lyssnar fortfarande 22 procent i målgruppen 20-34 år på P3 varje dag.

Det är en särskild utmaning att nå de yngre lyssnarna, särskilt tonåringarna. Även om Sveriges Radio har en stabil publikutveckling i P3-kanalen, krävs det nya sätt att engagera en tonåring som har ett enormt utbud att välja på, alltifrån kommersiell musikradio, musikstreamingtjänster som Spotify och plattformar som Snapchat, Instagram, YouTube, Reddit, Pinterest, WhatsApp etc. Sveriges Radio kommer framöver fortsatt att utveckla utbud för att bättre nå tonåringarna. Till exempel ska Sveriges Radio utveckla olika innehålls- och evenemangsformat för tonåringar. Målet är att via de olika evenemangen träffa tonåringar, skapa en ökad kännedom om Sveriges Radio samt informera om vilket utbud som finns och hur de hittar det. Ett exempel på ett redan genomfört evenemang är P3 Star-klacken. Varje månad åkte programmet P3 Stars medarbetare ut till olika idrottshallar och hejade fram och peppade ungdomslagen.

P3 Nyheter kommer fokusera på att ta fram fler egna nyheter i samarbete med publiken digitalt-socialt. Ett granskande team med bas i Göteborg håller ihop satsningen. Redaktionen kommer rekrytera en reporter via plattformen Snapchat. Genom att hitta nya sätt att rekrytera via andra plattformar än de traditionella ökar förutsättningar för mångfald och fler perspektiv.

Konstruktiv journalistik

Sveriges Radio har inlett ett övergripande arbete med så kallad "konstruktiv journalistik" som arbetsmetod. Det är ett journalistiskt arbetssätt där radioberättandet utgår från att skildra flera perspektiv av verkligheten, såväl lösningar som problemställningar. Målsättningen är att konstruktiv journalistik ger nya möten med publiken, bättre dialog och stärker det demokratiska uppdraget. Ett konkret initiativ blir att under valrörelsen 2018 bjuda in publiken till dialog både i FM-radion och digitalt-socialt för att fånga in väljarnas viktigaste frågor.

Drama och kultur

Även redaktioner inom kulturområdet utvecklar formerna för medskapande och dialog. SR Drama kommer ta flera initiativ till att öppna för radiodramakonsten i offentliga rum. Genom att finnas på plats i offentliga rum, på kulturinstitutioner och festivaler i hela Sverige, bidrar SR Drama till det offentliga samtalet. Särskilt fokus ligger på samarbeten där barn och unga kommer till tals. Det sker dels via öppna lyssningar och events, som lyssningen på radioserien Spöken i maskinen på Transistorfestivalen i Malmö. Dels via olika samarbeten, exempelvis Drama för ungas samarbete med Skövde högskola i samband med radiojulkalendern Lyckoborgen.

Nya former för fysiska samtal med publiken

Genom fler fysiska möten delas kunskap och förståelse för hur olika aktörer tänker och resonerar. Tillsammans med publiken definieras viktiga områden som Sveriges Radio ska spegla, granska, analysera och bevaka. Publiksamtalet, där lyssnare bjuds in för att diskutera radio, är också något som kommer utvecklas framöver.

Sveriges Radio har också inlett ett arbete med att öka kunskapen om Sveriges Radios uppdrag och roll i samhället. Under Almedalsveckan hölls ett första dialogmöte med olika samhällsaktörer för att lyssna, lära och diskutera Sveriges Radios bidrag till samhällsnyttan och demokratin.

3.4 Kultur och musik

Sveriges Radios vision är att vara landets ledande kulturskapare. Idag är Sveriges Radio i praktiken landets största kultur- och konsertscen. Under 2016 har kulturutbudet breddats och stärkts både inom musik och kultur/drama. Av Sveriges Radios totala utbud består 68 procent av musik och kultur. Radiomediet särskiljer sig här från andra medier genom ett rikt svenskt musik- och kulturutbud för hela landet.

Musik

Musiken utgör ca 60 procent av Sveriges Radios utbud och är en stor del av Sveriges Radios kulturuppdrag. Ingen annan radio- eller medieaktör bidrar till svensk musik på samma sätt som Sveriges Radio. Andelen svenskproducerad musik är exempelvis väsentligt högre i P3 och P4 än i kommersiell radio: 50 procent av musiken. I P2 är andelen 40 procent.

Vad gäller det särskilda kulturuppdraget, är utbudet i P2 av särskild vikt. P2 är den enda radiokanalen i Sverige som erbjuder ett brett och allsidigt genreutbud med allt från klassisk musik (konstmusik) till jazz och folk- och världsmusik.

P2 är dessutom en förutsättning för att hela Sveriges befolkning ska kunna nås av detta musikutbud, oavsett hur långt avståndet är till närmaste konserthus. Varje kväll alla veckans dagar sänder P2 livekonserter som omkring 30 000 personer lyssnar till, det motsvarar 20 fullsatta konserthus. P2 spelar in och sänder omkring 350 konserter varje år, från Piteå i norr till Ystad i söder.

Berwaldhallen är i praktiken hela landets konserthus och i den bemärkelsen Sveriges största konsertscen med omkring 100 000 lyssnare per radiosänd produktion. Sveriges Radios Symfoniorkester och Radiokören tillhör landets främsta och är internationellt erkända, vilket möjliggör samarbete med den klassiska musikens främsta världsartister.

Därutöver ger P2 lyssnarna tillgång till en stor mångfald av konserter från Europas främsta konsert- och operainstitutioner, via samarbetet med EBU, den europeiska radio- och tv-unionen.

Kulturbevakning och drama

Sveriges Radio har under 2016 fortsatt utveckla kulturutbudet, särskilt mot framtidens kulturjournalistik och nyskapande drama.

Under 2016 slutförde Sveriges Radio en utredning om den framtida kulturjournalistiken. Utgångspunkten var att trygga förmågan att spegla, bevaka och kritiskt granska kulturlivet i hela Sverige. Därför har Sveriges Radio inlett ett arbete där bevakningen av lokalt och regionalt kulturliv utvecklas. Sveriges Radio ska vara en garant för kultur i hela Sverige och en viktig aktör för att motverka vita fläckar i landets kulturjournalistik. I dag produceras cirka 25 000 inslag och det sänds mer än 11 000 timmar kultur per år.

SR Drama har under 2016 utvecklat utbudet och konstnärliga former för radiodrama. SR Drama producerar nu ett innehåll för samtliga kanaler, både i FM och på digitala plattformar. Exempelvis fick thrillerpodden De dödas röster stor uppmärksamhet 2016 och låg under året högt på poddradiolistorna.

Vi gör mycket och vi vill mer

Sveriges Radio har ambitionen att utveckla rollen som hela landets största konsertscen. Kulturinstitutionen Berwaldhallen och ensemblerna bidrar både till den kulturella sektorn och till en sund konkurrens inom svenskt konsertliv. Sveriges Radio är redan idag landets största beställare av ny musik och kommer fortsatt vara en drivkraft i svenskt musikliv genom att engagera nya tonsättare varje år. De senaste två åren har P2 och Berwaldhallen tillsammans beställt ny musik av 36 olika tonsättare, varav 19 kvinnor och 17 män. Sveriges Radio kommer fortsatt utveckla samarbeten med olika kulturinstitutioner. Exempelvis kommer P2 framöver samarbeta med operahus, konsertinstitutioner, arrangörer och klubbar. Det blir uppskattningsvis omkring 200 samarbeten med 60-talet olika institutioner per år.

Även Sveriges Radios P4 och P3 kommer att ta initiativ till att utveckla även morgondagens stjärnor och talanger. Exempelvis bidrar P4 via tävlingen Svensktoppen nästa till att bättre spegla det lokala musiklivet och till att nya svenska lokala artister får ett genomslag. P3 kommer fortsätta att vara en del av det unga musiklivet och ge plats åt oetablerade artister och låtskrivare. Under 2016 vidareutvecklades appen P3 Radio och ambitionen är att utveckla nya innehålls- och evenemangsformat.

Sveriges Radio har som helhet en ambition att stärka den svenska musikbranschens utveckling genom att framföra och spela en bred variation av svenska artister eller musik skriven av svenska tonsättare som får ett stort genomslag. Under 2016 gick drygt 150 miljoner kronor av licensmedlen till musikbranschen i form av betalning för musikrättigheter.

Sveriges Radio kommer fortsätta att utveckla det kulturgranskande och kulturskapande uppdraget. Eftersom publikens förväntningar förändras behöver även Sveriges Radios kulturbevakning stärkas, främst i P4. Det stora kulturintresse som finns bland P4-lyssnare ska mötas på nya sätt. Stora delar av den kompetens som finns inom Sveriges Radio ska också komma fler lyssnare till del än i dag. Dessutom kommer kulturutbudet göras mer lättillgängligt på de digitala plattformar där användarna förväntar sig att kunna ta del av kultur.

SR Drama blir även en viktig del i den kreativa sektorn genom en utvecklad samverkan med unga talanger, debutanter och många beställningar av nyskriven dramatik. SR Drama blir ett växthus för framtidens dramatiker, regissörer och skådespelare. Under 2016 erbjöds arton dramatikerdebutanter att skriva i olika format för vuxna, unga och barn. Ingen annan svensk kulturinstitution beställer en sådan mängd nyskriven dramatik. Sveriges Radio kommer även fortsatt anlita en mängd fria konstnärer och upphovspersoner.

Sveriges Radio inte bara har ett värde, utan vill också bidra med att skapa ett värde också för samhället. Det kommer att ske på flera olika sätt, exempelvis genom att en del av licensmedlen går vidare till andra aktörer och branscher på marknaden i form av ersättning till kulturutövare, lokala artister, musiker och andra medverkande. Totalt betalade Sveriges Radio ut över 200 miljoner kronor till olika former av utomstående medverkan under 2016. En stor del av dessa medel går till lokala medverkande utanför storstadsområdena.

4. DETTA BÖR UTREDAS

- Oberoendet är grunden
- Det breda uppdraget
- Förutsättningar för stärkt lokal närvaro
- Översyn av sändningstillståndet
- Utlandssändningar
- Upptäckbarhet och VMA digitalt
- Minoritetsspråken
- Kärn- och kompletterande verksamhet
- Effektivitet och produktivitet
- Förhandsprövning

4.1 Oberoendet är grunden

Sveriges Radio anser att kommittén bör utreda oberoendestärkande förändringar, t.ex. förbud mot aktiva riksdagsledamöter i Förvaltningsstiftelsens styrelse, en längre tillståndsperiod och anslagsvillkor som sträcker sig över hela tillståndsperioden.

Sveriges Radio är ett publicistiskt företag vars verksamhet ska präglas av oberoende och stark integritet i förhållande till såväl politiska som ekonomiska och andra intressen och maktsfärer.

Den senaste tidens utveckling i andra länder visar varför ett starkt, självständigt och politiskt oberoende Sveriges Radio är enormt avgörande. I de delar av Europa där public service håller på att rustas ner, eller i ett USA som aldrig har haft ett starkt public service, står befolkningen idag både långt ifrån varandra och långt från sina folkvalda. Tillståndsprocessen är tillfället att överväga och debattera framtiden för public service och att därefter regering och riksdag bestämmer dess ändamål, uppdrag och styrning. Utanför denna periodiska process måste verksamheten som bedrivs dock ges största möjliga skydd mot politisk styrning.

Den svenska modellen skyddar det politiska oberoendet på ett antal sätt men det utesluter inte att den kan förbättras för att ytterligare stärka oberoendet. Det kan vara värt att överväga om det borde införas en regel som utesluter att aktiva politiker utses som ledamöter i Förvaltningsstiftelsen.

Dessutom skulle en längre tillståndsperiod stärka Sveriges Radios integritet genom en möjlighet att utan politisk inblandning kunna arbeta och utvecklas efter givna förutsättningar. Det är viktigt att de ekonomiska ramarna ligger fast under hela tillståndsperioden. Den årliga medelstilldelningen utgör en ökad risk för politisk styrning och det bör därför övervägas om anslagsvillkoren ska göras fleråriga på det sätt som föreslogs i den förra public service-utredningen. Sammansättningen i ägarstiftelsens styrelse är ett annat område som skulle kunna ses över i syfte att stärka oberoendet.

4.2 Det breda uppdraget

Sveriges Radio anser att ett fortsatt brett uppdrag är en förutsättning för att kunna vara en trovärdigt och nyskapande radiobolag i allmänhetens tjänst. Uppdraget bör vara teknikneutralt så att Sveriges Radio kan möta allmänheten på alla plattformar.

Det breda uppdraget är centralt för att Sveriges Radio ska kunna vara en radio i allmänhetens tjänst och fortsätta spela en viktig roll i människors vardag. Alla har rätt till ett reklamfritt oberoende och brett utbud, inom alla genrer, som tillgängliggörs i hela landet. Det är avgörande för att människor även i framtiden ska välja att sätta på radion i köket, i bilen eller i mobilen och för att bibehålla en hög betalningsvilja. Dessutom för att kunna uppfylla Sveriges Radios särskilda beredskapsuppdrag och nå ut med viktig information vid svåra samhällspåfrestningar. En mix av agendasättande nyheter, musik, kultur, sport och underhållning bidrar till att Sveriges Radio fortsatt kan nå hela allmänheten.

4.3 Förutsättningar för stärkt lokal närvaro

Sveriges Radio har allt tydligare utkristalliserats som landets enda riktiga riksmedium med stark lokal förankring och med Nordens största korrespondentnät. Sveriges Radio har idag 28 lokala kanaler, inklusive storstadskanalerna i Stockholm och Malmö. I praktiken finns SR-medarbetare utplacerade på över 50 orter, fler än hos något annat mediebolag i landet. Sveriges Radio erbjuder inte bara lokal nyhetsbevakning utan är en öppen arena för lokal debatt och dialog där olika aktörer möts och åsikter bryts. Sveriges Radio är också en betydelsefull aktör för det lokala kultur- och musikkivet. De röster som lyfts fram lokalt stannar inte där utan i vår roll som riksmedium ger vi hela publiken en möjlighet att ta del av de stora frågorna och höra de mest relevanta rösterna och perspektiven från hela landet i våra riksprogram. Det gäller i såväl P1 som P4 och inte minst viktigt för den unga publiken i P3.

Det är väldokumenterat idag att framförallt den lokala pressen står inför stora utmaningarna att hitta nya digital affärsmodeller och att dessa utmaningar främst beror på en stor, global och digital konkurrens som har lett till helt nya förutsättningar när det gäller t.ex. den svenska annonsmarknaden. Sveriges Radio har alltid poängterat att den svenska demokratin mår bäst av ett starkt Sveriges Radio kombinerat med välmående kommersiella medier. Den utveckling vi nu ser gör att Sveriges Radio blir viktigare än någonsin. Sveriges Radio ska vara hela Sveriges radio. De lokala rösterna, perspektiven och ämnesvalen ska därför ges ett ännu större utrymme i våra riksprogram. Utredningen bör få i uppdrag att se över vilka resurser som behövs för att Sveriges Radio även i framtiden ska kunna spela den så viktiga rollen som såväl en stark lokal aktör som landets enda riktiga riksmedium med stark lokal förankring.

4.4 Översyn av sändningstillståndet

Sveriges Radio anser att en generell översyn och modernisering av sändningstillstånd och anslagsvillkor är nödvändig

Inför varje nytt sändningstillstånd görs vissa justeringar av de delar av sändningstillstånd och anslagsvillkor som bedöms behövas utifrån de frågeställningar utredningen fått i uppdrag att behandla. I andra delar har dock innehållet varit oförändrat under lång tid. I samband med utformningen av det nu gällande sändningstillståndet genomfördes en viss strukturell förändring där bestämmelserna tydligare sorterades under rubriker. Därutöver föreslog Sveriges Radio ett antal förändringar som dock inte bedömdes kunna genomföras eftersom det rörde sig om materiella ändringar och det saknades beredningsunderlag och riksdagsbeslut för sådana. Sveriges Radio vill därför att den nya public servicekommitténs uppdrag ska omfatta ett uppdrag att gå

igenom även de bestämmelser som inte omfattas av andra delar av direktiven. Vissa bestämmelser är obsoleta och bör utgå, det gäller t.ex. skyldigheten att bereda utrymme för sändningar av radiotidningar. Andra delar innehåller överlappningar eller andra otydligheter, t.ex. hur det generella speglingskravet i 6 § förhåller sig till det speglingskrav som gäller för nyhetsverksamheten. Därtill kommer att något eller några villkor i Sveriges Radios sändningstillstånd saknar relevans för radioverksamhet, t.ex. skyldigheten att sända program från de nordiska grannländerna. För radio är det av språkskäl inte möjligt att sända program från andra länder. Därtill kommer att vissa begrepp i sändningstillståndet framstår som ålderdomliga och mindre relevanta, t.ex. målet att göra utbudet tillgängligt för alla "medborgare". En målsättning som för övrigt är omöjlig att uppfylla, i vart fall så länge uppdraget endast kan utföras i sändning.

4.5 Utlandssändningar

Sveriges Radio anser att villkoret i sändningstillståndet om utlandssändningar tas bort.

Sveriges Radio hade fram till 2010 utlandssändningar via kort- och mellanvåg på ett antal språk i syfte att ge svenskar som befinner sig utomlands och en utländsk publik möjlighet att få information om och upprätthålla kontakt med Sverige. Tekniken var emellertid dyr och lyssnandet var lågt. Människor hade ändrat sin mediekonsumtion i takt med en ökad tillgång till internet och i stor utsträckning övergått till att ta del av information via webben.

Radio Sweden är numera en del av Ekot och publicerar nyheter om Sverige alla vardagar på sex språk, för närvarande arabiska, engelska, kurdiska, farsi/dari, somaliska och på lätt svenska. Sveriges Radio ser med jämna mellanrum över vilka språk som bör prioriteras och satsar på engelska som crossover-språk. Radio Swedens redaktioner har i uppdrag att publicera nyheter och aktualiteter om Sverige. Hela Sveriges Radios utbud tillgängliggörs utan geoblockering på sverigesradio.se. Därmed kan svenskar som befinner sig utomlands och en utländsk publik ta del av programmen som ger kunskap om Sverige och bidrar till förståelse för det svenska samhället.

4.6 Upptäckbarhet

Sveriges Radio anser att public service-kommittén bör utreda framtidskonsekvenserna av en undanskymd position för Sveriges Radio och föra en dialog med Myndigheten för press, radio och tv för att värna public service tillgänglighet, upptäckbarhet och sökbarhet digitalt för publiken. Detta i dialog med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) för att säkerställa Sveriges Radios viktiga VMA-uppdrag.

I en ny och snabbt föränderlig medievärld förändras traditionella mönster för innehållsleverans och konsumtion. Nya plattformar för innehåll som IP-ljudtjänster, anslutna medieapparater och andra enheter växer fram och som självständigt avgör vad som ska prioriteras. Konventionella programguider och menyer kombineras med nya sätt att presentera innehåll för användarna. Konsumenterna kan välja att använda funktioner som föreslår innehåll eller att använda sökfunktioner som lämpar sig för mer aktiva val.

På medellång sikt kommer denna nya utveckling att komplettera snarare än ersätta de viktigaste befintliga broadcast-baserade plattformarna och programguiderna, dvs. de kommer att erbjuda nya sätt för användare att hitta innehållet. På längre sikt kommer icke-traditionella innehållsplattformar att stå för en allt större andel av marknaden. Men det är klart att de nya typer av guider som används av varje plattform kan minska synligheten och kraften i public serviceradions varumärken. Därmed överförs kontrollen av hur innehållet upptäcks från sändaren till plattformen och det kan göra det svårare för användare att hitta public service-innehållet och identifiera avsändaren. Detta kan också påverka vår funktion i relation till beredskapsuppdraget inklusive

Viktigt meddelande till allmänheten (VMA). Sveriges Radio erbjuder redan idag möjligheten att via push-meddelande i mobilen leverera VMA till allmänheten. Utredningen bör titta på hur detta uppdrag kan stärkas och vilka resurser som krävs för att trygga att hela svenska folket även i framtiden kan nå av Viktigt meddelande till allmänheten analogt och digitalt.

Myndigheten för press, radio och tv har fått i uppdrag av regeringen att beskriva och analysera vad som krävs för att allmänheten i onlinemiljö ska kunna upptäcka och få tillgång till innehåll i allmänhetens tjänst. Uppdraget ska redovisas senast den 1 februari 2017.

4.7 Minoritetsspråken

Sveriges Radio anser att minoritetsspråken bör redovisas med mått som tar sikte på hur minoritetsspråksverksamheten utvecklats över tid för att bättre nå minoritetsspråkgrupperna med ett relevant utbud på de plattformar publiken använder.

Minoritetsspråkgrupperna finns, liksom publiken i övrigt, i allt högre grad på digitala och sociala plattformar. Ändrade medievanor hos de olika grupperna medför att det blir svårare att nå publiken enbart via den traditionella radion. Sveriges Radio utvecklar därför verksamheten i syfte att nå minoritetsspråkgrupperna bättre, på de plattformar de använder. Public service-kommittén bör överväga mer relevanta mått för redovisningen av minoritetsspråsuppdraget. Kvantitativa mått, som ökning i antal timmar, ger inte en rättvisande bild av hur minoritetsspråkutbudet utvecklas. Minoritetsspråsuppdraget bör snarare redovisas med mått som tar sikte på hur minoritetsspråksverksamheten har utvecklats över tid för att bättre nå minoritetsspråkgrupperna med ett relevant utbud på de plattformar publiken använder.

4.8 Kärn- och kompletterande verksamhet

Sveriges Radio anser att uppdraget bör ge möjlighet att ge hela publiken ett oberoende reklamfritt utbud från Sveriges Radio oavsett på vilken plattform den befinner sig.

Det är viktigt att betona att Sveriges Radio för att leva upp till sitt uppdrag ska utöva såväl kärnverksamhet, det vill säga att producera och sända radioprogram till allmänheten, som kompletterande verksamhet, alltså verksamhet som syftar till att utveckla och stödja kärnverksamheten och förbättra möjligheterna för allmänheten att tillgodogöra sig denna.

Sveriges Radios kärnverksamhet är journalistisk produktion av innehåll (radioprogram) som på olika sätt distribueras till allmänheten, bland annat genom sändning men också på andra sätt. Den digitala förskjutningen på mediemarknaden och ändrade användarbeteenden gör det nödvändigt att kärnverksamheten tillgängliggörs på olika plattformar för att public service ska nå lyssnarna. Det innebär att proportionerna mellan de två delarna av kärnverksamheten, producera respektive sända till allmänheten, till viss del har förskjutits eftersom allt som produceras inte längre sänds utan i viss utsträckning tillgängliggörs på andra plattformar. Produktionen av radioprogram utgör alltså en större del än sändningarna.

Sveriges Radio konstaterar därför att följande verksamheter är att anse som en del av kärnverksamheten:

- Användning av hela kanaler i marksändningar samt på webben, antingen simultant med sändning i marknät eller i webbexklusiva kanaler.
- Olika playtjänster eller liknande där tidigare sända program finns för lyssning on-demand.
- Exklusiva program som ligger tillgängliga för lyssning on-demand.
- Direktsändning över internet av enstaka event, exempelvis sportevenemang.

Utöver kärnverksamheten bedriver Sveriges Radio också kompletterande verksamhet i syfte att utveckla och stödja kärnverksamheten och förbättra möjligheterna för allmänheten att tillgodogöra sig denna. Det handlar t.ex. om text och bild på webben som kompletterar och stödjer radioprogrammen. Det är nödvändigt för att öka möjligheterna att hitta det innehåll man vill ta del av och det ger personer med svårigheter att ta till sig ett talat innehåll möjlighet att tillgängliggöra sig det på annat sätt. Sociala medier används för att förbättra allmänhetens möjligheter att ta del av produktionen och sådana medier används för dialog och medskapande med publiken. En anpassning till den digitala miljön är helt enkelt en förutsättning för att utbudet ska hittas på alla relevanta plattformar. Sveriges Radio har beslutat att det viktiga inte är att publiken kommer till oss – det viktiga är att vårt innehåll finns där publiken finns.

Sveriges Radio arbetar i dag integrerat för att nå ut till publiken i rätt tid, till rätt målgrupp, på rätt plattform med rätt innehåll via tre ben; Genom radio via marknätet, digitalt via webb och mobil samt via dialog och medskapande i sociala medier. Målbilden är att det utbud som produceras ska distribueras så att det når sin publik på de plattformar den använder. Det innebär att en redaktion på Sveriges Radio arbetar sömlöst med alla tre benen före, under och efter en särskild produktion. Webb och sociala medier blir journalistiska verktyg i det dagliga arbetet i kontakten med medverkande och publik och utgör en del av dialogen och skapandet tillsammans med publiken.

4.9 Effektivitet och produktivitet

Sveriges Radio anser att särskild hänsyn måste tas till den verksamhet som Sveriges Radio bedriver för bedömning av hur uppföljning av verksamhet ska göras och effektivitet och produktivitet utvärderas.

Effektivitet definieras traditionellt som graden av måluppfyllelse i förhållande till resursanvändning. Begreppen effektivitet och produktivitet har Sveriges Radio definierat som:

Yttre effektivitet handlar om att producera sådant som uppfyller publikens behov och samtidigt uppfyller public service-uppdraget; att sända radio i allmänhetens tjänst. Behovsmåttet är uppdelat i två delar: Samhällsvärde och individvärde.

Inre effektivitet eller produktivitet handlar om att använda företagets resurser på rätt sätt. Framförallt handlar det om att effektivisera interna processer så att tid och medel kan frigöras för att ständigt utveckla och ställa om verksamheten, för att optimera den yttre effektiviteten.

De indikatorer vi använder för att mäta och följa upp den yttre effektiviteten handlar om kvantitativa och kvalitativa mått på vilket sätt och hur mycket Sveriges Radio används och hur publiken upplever företaget och det utbud som tillhandahålls.

Det är även svårt för Sveriges Radio att definiera indikatorer som mäter den inre effektiviteten då traditionella nyckeltal för produktivitet i regel utgår från förhållanden för kommersiella och vinstdrivande företag, där målet är att producera en viss kvantitet till lägsta möjliga kostnad i syfte att maximera en vinst. Sveriges Radio har som mål att ge publiken ett så kvalitativt utbud som möjligt samtidigt som vi uppfyller kraven i vårt tillstånd inom den kostnadsram som de årliga licensmedlen medger. Därför vill vi snarare beskriva på vilket sätt vi rationaliserar, omfördelar tid och pengar i syfte att ständigt utveckla kvalitén i vår verksamhet. Det kan handla om att ha flera utrikesreportrar, att utveckla ny mobil teknik som möjliggör för reportrar att bevaka och sända från glesbygd eller tunnelbana eller att minska antalet anställda inom stödfunktioner för att öka antalet anställda inom kärnverksamheten osv.

Sveriges Radio har valt att formulera produktivetsmått som mäter företagets förmåga att rationalisera och omfördela resurser till programproduktion, programutveckling och teknisk utveckling för att fortsatt kunna sända ett relevant innehåll från hela Sverige och världen med god ljudkvalitet och på rätt plattformar. Sveriges Radio mäter inre effektivitet eller produktivitet genom att redovisa eller beskriva resurser för programproduktion, resurser för utveckling, upphandlingsgrad, investeringar, övriga produktivetsförbättringar och rationaliseringar samt koncernsamarbeten.

4.10 Förhandsprövning

Sveriges Radio anser att förhandsprövningen bör avskaffas.

Sverige har sedan lång tid tillbaka ett väl beprövat och fungerande system med offentliga utredningar inför det att public service-bolagen ska få nya sändningstillstånd. Utredningar som går på remiss där olika samhällsaktörer, intresseorganisationer, myndigheter och medieföretag ges möjlighet att yttra sig. Tillståndsperioderna i Sverige är förhållandevis korta, mellan fyra och sex år. Dessutom är en halvtidsavstämning inlagd. Därutöver redovisar public service-bolagen årligen hela sin verksamhet och Granskningsnämnden gör utifrån den en noggrann uppföljning av om sändningstillstånd och anslagsvillkor har följts.

Den modell för förhandsprövning som har valts i Sverige har hämtats från BBC, som är en betydligt större aktör på den europeiska marknaden. De svenska public service-bolagen är mycket mindre och att överföra det i Storbritannien tillämpade systemet är inte proportionerligt. Tvärtom borde den svenska tillståndprocessen och den årliga granskningen av verksamheterna i allt väsentligt kunna bedömas som tillräckliga för att garantera att finansieringen av svensk public service inte påverkar konkurrensen inom unionen på ett sätt som kan strida mot det gemensamma intresset så som anges i Amsterdamprotokollet. Därvid ska också beaktas att Sveriges Radios utbud på svenska inte kan antas påverka konkurrensen på radiomarknaden i Europa på något märkbart sätt.

Systemet för förhandsprövning har införts i anslagsvillkoren utanför lagstiftningsprocessen och har inte analyserats i förhållande till yttrandefrihetsgrundlagen. Genom förhandsprövningen ges regeringen en rätt att tillåta eller förbjuda public service-bolagen att tillhandahålla en viss tjänst. Det är uppenbart att det är innehållet i tjänsten som är av avgörande betydelse för det som ska prövas inom ramen för förhandsprövningen. Utan innehållet kan tjänstens värde för publiken, relevans för uppdraget och dess marknadspåverkan knappast bedömas. Även om förhandsgranskningen inte innefattar någon granskning av ett bestämt innehåll med i förväg kända yttranden så kommer det att alltså att innebära en bedömning av om ett visst innehåll ska få tillhandahållas eller inte. Förhandsprövningen kommer därmed i konflikt med de principer i yttrandefrihetsgrundlagen som bär upp den redaktionella friheten.

Rätten att sända på annat sätt än genom tråd får regleras genom lag som innehåller föreskrifter om tillstånd och villkor för att sända. Sveriges Radio skulle alltså behöva ett utvidgat sändningstillstånd för att starta en ny FM-kanal. I det tillståndet skulle villkor för sändningarna kunna formuleras med stöd av bestämmelserna i radio- och tv-lagen.

När det gäller rätten att publicera genom tråd gäller å andra sidan (med vissa angivna undantag) full etableringsfrihet. Att förhandspröva webbaserade tjänster står alltså i direkt strid med grundlagsregleringen.